

ΛΑΖΑΡΟΣ ΓΡ. ΝΤΙΜΕΡΗΣ
Καθηγητής Ι.Ε.Κ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΙΟΝ. ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ
Καθηγητής Ι.Ε.Κ.

ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΘΕΩΡΙΑ & ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΑΡΧΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΛΥΣΗ Ε.Γ.Λ.Σ. ΚΑΙ Κ.Β.Σ.
Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ
Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ
ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΛΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο Πρώτο

Έννοια της Λογιστικής και των οικονομικών μονάδων

1.1	Έννοια της λογιστικής	21
1.1.1	Γενικά	21
1.2	Οι σκοποί της λογιστικής	22
1.2.1	Οι σκοποί της λογιστικής είναι:	22
1.3	Έννοια των οικονομικών οργανισμών	23
1.3.1	Γενικά	23
1.3.2	Διακρίσεις των οικονομικών οργανισμών	23
1.4	Έννοια και κατηγορίες επιτηδευματιών	24
1.4.1	Γενικά	24

Κεφάλαιο Δεύτερο

Περιουσία - Απογραφή - Ισολογισμός

2.1	Περιουσία.....	27
2.1.1	Γενικά	27
2.1.2	Νομική, οικονομική και λογιστική άποψη της περιουσίας	28
2.2	Ανάλυση των εννοιών: Ενεργητικό, Παθητικό, και των στοιχείων αυτών	30
2.2.1	Ενεργητικό	30
2.2.2	Παθητικό	32

2.3	Απογραφή	34
2.3.1	Είδη απογραφής:	34
2.4	Ισολογισμός	40
2.4.1	Εννοια Ισολογισμού	40
2.4.2	Διαφορές ισολογισμού και απογραφής	40
2.4.3	Ιδιότητες ισολογισμού	40
2.4.4	Πότε συντάσσεται ο ισολογισμός;	41
2.4.5	Είδη ισολογισμών	41

Κεφάλαιο Τρίτο

Οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης
και η παρακολούθησή αυτών

3.1	Γενικά	43
3.2	Μορφολογικές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης	44
3.2.1	Παραδείγματα μορφολογικών μεταβολών	44
3.3	Ουσιαστικές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων	46
3.3.1	Γενικά	46
3.3.2	Παραδείγματα	47
3.4	Λογιστικά γεγονότα που προκαλούν μορφολογικές και ουσιαστικές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων	48
3.4.1	Λογιστικά γεγονότα απλά, σύνθετα, 48 πολυσύνθετα	48
3.5	Το οικονομικό αποτέλεσμα	54
3.5.1	Απολήψεις και εισφορές επιχειρηματία - Τελικό οικονομικό αποτέλεσμα	54

Κεφάλαιο Τέταρτο

Οι λογαριασμοί

4.1	Εννοια των λογαριασμών	59
4.1.1	Η περί των λογαριασμών ορολογία	59
4.1.2	Πότε χρεώνεται και πότε πιστώνεται ένας λογαριασμός.....	61

4.2	Οι λογαριασμοί των εσόδων και των εξόδων	64
4.2.1	Εννοια αυτών	64
4.2.2	Η χρέωση και η πίστωση των λογαριασμών της Καθαρής Περιουσίας	65
4.3	Περιληπτικοί ή πρωτοβάθμιοι και αναλυτικοί δευτεροβάθμιοι ή τριτοβάθμιοι λογαριασμοί	66
4.3.1	Η δημιουργία αναλυτικών λογαριασμών	66
4.3.2	Παραδείγματα:	68
4.3.3	Γενικό Παράδειγμα	69

Κεφάλαιο πέμπτο

Λογιστικά βιβλία και στοιχεία

5.1	Λογιστικά στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα	87
5.1.1	Γενικά	87
5.2	Τα Λογιστικά Βιβλία	88
5.2.1	Γενικά	88
5.2.2	Το Ημερολόγιο	89
5.2.3	Γενικό Καθολικό	91
5.2.4	Αναλυτικά Καθολικά	92
5.2.5	Βιβλίο Αποθήκης	93
5.2.6	Βιβλία Μητρώα Γραμματίων Εισπρακτέων και Γραμματίων Πληρωτέων	94
5.2.7	Βιβλίο Μητρώο Παγίων Στοιχείων	94
5.2.8	Άλλα Βιβλία	94
5.3	Περί ισοζυγίων	95
5.3.1	Εννοια και περιεχόμενο ισοζυγίων	95
5.3.2	Δυνατότητες ελέγχου των ισοζυγίων	96
5.3.3	Είδη ισοζυγίων	97
5.3.4	Ασυμφωνία ή σφάλματα στη σύνταξη του Ισοζυγίου	97
5.4	Τα βιβλία και τα στοιχεία των επιτηδευματιών που προβλέπονται από νομικές διατάξεις	113
5.4.1	Γενικά	113
5.4.2	Τα Βασικά λογιστικά βιβλία:	114
5.4.3	Τα βασικά λογιστικά στοιχεία	116
5.4.4	Εγγραφα μεταφοράς	122
5.5	Χρόνος ενημέρωσης των βιβλίων	124

5.5.1	Βιβλία πρώτης και δεύτερης κατηγορίας	124
5.5.2	Βιβλία τρίτης κατηγορίας	124
5.5.3	Χρόνος ενημέρωσης απογραφής και καταχώρησης πράξεων ισολογισμού	125
5.6	Τρόπος ενημέρωσης των βιβλίων και έκδοσης των στοιχείων	126
5.6.1	Τι ορίζει ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων	126
5.7	Θεώρηση Βιβλίων και Στοιχείων	127
5.7.1	Βιβλία υποχρεωτικά θεωρημένα	127
5.7.2	Στοιχεία υποχρεωτικά θεωρημένα	128
5.7.3	Συνέπειες για τήρηση αθεώρητων βιβλίων	128
5.7.4	Αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων	129
5.8	Υποβολή φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση	129
5.8.1	Υπόχρεοι - ημερομηνία υποβολής	129
5.8.2	Περιεχόμενο συγκεντρωτικών καταστάσεων	130
5.9	Τόπος τήρησης βιβλίων και στοιχείων. Χρόνος φύλαξης αυτών	130
5.9.1	Τόπος τήρησης	130
5.9.2	Χρόνος φύλαξης	131
5.9.3	Μηχανογραφική τήρηση βιβλίων και έκδοση στοιχείων	131
5.10	Διαχειριστική Περίοδος	131
5.10.1	Γενικά	131
5.11	Κύρος και αποδεικτική δύναμη βιβλίων και στοιχείων	132
5.11.1	Κύρος, ανεπάρκεια και ανακρίβεια βιβλίων και στοιχείων	132
5.11.2	Απόρρητο βιβλίων και στοιχείων	133
5.12	Κυρώσεις	133
5.12.1	Πρόστιμο γενικών παραβάσεων	133
5.12.2	Πρόστιμο αυτοτελών παραβάσεων	134
5.12.3	Πρόστιμο έκδοσης πλαστών ή εικονικών ή νοθευμένων ή λήψης εικονικών ή νοθευμένων φορολογικών στοιχείων	134
5.12.4	Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις	135

Κεφάλαιο έκτο

Τα λογιστικά σφάλματα και η διόρθωσή τους

6.1	Τα λογιστικά σφάλματα και η διόρθωσή τους.....	137
6.1.1	Γενικά	137
6.2	Διόρθωση λογιστικών σφαλμάτων	138
6.2.1	Διόρθωση σφαλμάτων στο Ημερολόγιο	138
6.2.2	Σφάλματα κατά την απογραφή	141

Κεφάλαιο έβδομο

Διάκριση των λογαριασμών ανάλογα με τη φύση τους
ή το περιεχόμενό τους

7.1	Διάκριση των λογαριασμών	143
7.1.1	Γενικά	143
7.2	Λογαριασμοί Αξιών	144
7.2.1	Έννοια:	144
7.3	Οι λογαριασμοί Προσώπων ή Προσωπικοί λογαριασμοί.....	145
7.3.1	Έννοια	145
7.3.2	Οι λογαριασμοί των απαιτήσεων.....	145
7.3.3	Οι λογαριασμοί των υποχρεώσεων	146
7.4	Οι Λογαριασμοί των Δαπανών	147
7.4.1	Έννοια δαπάνης, κόστους, εξόδου.	147
7.4.2	Το κόστος	148
7.4.3	Λειτουργικό κόστος - φορείς κόστους	149
7.5	Οι λογαριασμοί των εξόδων	150
7.5.1	Γενικά	150
7.5.2	Σχέσεις κόστους - εξόδου - δαπάνης	150
7.5.3	Διακρίσεις των εξόδων	151
7.5.4	Άλλες διακρίσεις των εξόδων	153
7.5.5	Ο Λογιστικός χειρισμός των εξόδων.....	157
7.6	Οι λογαριασμοί των εσόδων	157
7.6.1	Έννοια του εσόδου.....	157
7.6.2	Διακρίσεις των εσόδων	159
7.6.3	Προσδιορισμός του αποτελέσματος χρήσης μιας επιχείρησης	161

7.7	Οι αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων	162
7.7.1	Τα αίτια και η έννοια των αποσβέσεων	162
7.7.2	Ο λογιστικός χειρισμός των αποσβέσεων	164
7.7.3	Μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων	168
7.7.4	Η φορολογική νομοθεσία περί αποσβέσεων	173
7.8	Οι λογαριασμοί Εκμετάλλευσης και ο λογαριασμός	
	Αποτελέσματα Χρήσης	176
7.8.1	Οι λογαριασμοί Εκμετάλλευσης	176
7.8.2	Ο λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης	178
7.8.3	Εννοιες μικτού κέρδους, παρεπόμενων και άλλων εσόδων εκμετάλλευσης, εσόδων κεφαλαίων, καθαρού ή ολικού κέρδους εκμετάλλευσης, αποτέλεσμα χρήσης	178
7.8.4	Πώς λειτουργεί ο λογαριασμός Εκμετάλλευσης ..	180
7.9	Αμιγείς και Μικτοί Λογαριασμοί	187
7.9.1	Γενικά	187
7.9.2	Εκκαθάριση μικτού λογαριασμού	189
7.10	Αντίθετοι λογαριασμοί.....	193
7.10.1	Γενικά	193
7.11	Μεταβατικοί λογαριασμοί	195
7.11.1	Γενικά	195

Κεφάλαιο όγδοο

Ο λογαριασμός εμπορεύματα και ο Φ.Π.Α

8.1	Αγορά Εμπορευμάτων.....	197
8.1.1	Γενικά	197
8.1.2	Οι επί της αγοράς εμπορευμάτων σχετικές έννοιες	199
8.2	Πώληση Εμπορευμάτων	203
8.2.1	Γενικά	203
8.3	Ο λογαριασμός εμπορεύματα ως μικτός	206
8.3.1	Γενικά	206

Κεφάλαιο ένατο

Το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.) και η
λειτουργία των λογαριασμών του

9.1	Το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.)	207
9.1.1	Γενικά	207
9.1.2	Τι περιέχει το Ε.Γ.Λ.Σ.	208
9.1.3	Οι στόχοι του Ε.Γ.Λ.Σ.	209
9.1.4	Τα χαρακτηριστικά του Ε.Γ.Λ.Σ.	210
9.1.5	Η κωδικοποίηση των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.	211
9.1.6	Περιορισμοί κι ελευθερίες στην ανάπτυξη λογαριασμών κατά το Ε.Γ.Λ.Σ.	213
9.1.7	Τι προβλέπει το Ε.Γ.Λ.Σ. για τις μικρές επιχειρήσεις	214
9.2	Η λειτουργία των λογαριασμών της ομάδας 1 - Πάγιο Ενεργητικό	216
9.2.1	Ποια στοιχεία περιλαμβάνονται κατά το Ε.Γ.Λ.Σ.	216
9.2.2	Εννοια επέκτασης, προσθήκης, βελτίωσης, συντήρησης και επισκευής ενσώματων παγίων στοιχείων	216
9.2.3	Μητρώο ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	217
9.2.4	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας 1 - Πάγιο ενεργητικό	218
9.3	Η λειτουργία των λογαριασμών της ομάδας 2 - Αποθέματα	250
9.3.1	Αποθέματα	250
9.3.2	Ο λογιστικός χειρισμός των λογαριασμών της ομάδας 2. Αποθέματα	253
9.4	Η λειτουργία των λογαριασμών της ομάδας 3 - Βραχυπρόθεσμες Απαιτήσεις και Διαθέσιμα	259
9.4.1	Απαιτήσεις και διαθέσιμα	259
9.4.2	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας 3.....	260
9.5	Η λειτουργία των λογαριασμών της ομάδας 4 - Καθαρή Θέση - Προβλέψεις - Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	288
9.5.1	Γενικά	288

9.5.2	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας 4.....	289
9.6	Η λειτουργία των λογαριασμών της ομάδας 5 - Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	302
9.6.1	Γενικά	302
9.6.2	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας 5.....	302
9.7	Η λειτουργία των λογαριασμών της Ομάδας 6 - Οργανικά έξοδα κατ' είδος.....	328
9.7.1	Οι λογαριασμοί των οργανικών εξόδων κατ' είδος	328
9.7.2	Εννοια και διακρίσεις των εξόδων	328
9.7.3	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας των Οργανικών Εξόδων κατ' είδος - Ομάδα 6η	336
9.8	Η λειτουργία των λογαριασμών της Ομάδας 7 - Οργανικά έσοδα κατ' είδος	362
9.8.1	Γενικά	362
9.8.2	Πωλήσεις στο εξωτερικό - Λογιστικός χειρισμός.....	364
9.8.3	Πωλήσεις με έκδοση συναλλαγματικών σε διαταγή και λογιστικός χειρισμός	365
9.8.4	Λογιστικός χειρισμός των πωλήσεων όταν αυτές εκκρεμούν	365
9.8.5	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας 7.....	366
9.9	Η λειτουργία των λογαριασμών της Ομάδας 8 - Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων	371
9.9.1	Γενικά	371
9.9.2	Η κωδικοποίηση των λογαριασμών της 8ης ομάδας	371
9.9.3	Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών της ομάδας 8.....	371

Κεφάλαιο δέκατο

Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων

10.1	Γενικά	427
10.2	Η αποτίμηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων	428

10.3	Η αποτίμηση των συμμετοχών και χρεογράφων	428
10.4	Αποτίμηση των αποθεμάτων	429
10.5	Παραδεκτές μέθοδοι υπολογισμού της τιμής κτήσης των αποθεμάτων	431
10.6	Αποτίμηση υπολειμμάτων, υποπροϊόντων και ελαττωματικών προϊόντων	433
10.7	Αποτίμηση των συμπαραγωγων προϊόντων. Εννοια	435
10.8	Η αποτίμηση απαιτήσεων, υποχρεώσεων, διαθεσίμων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα - Συναλλαγματικές διαφορές	438
10.9	Οι συναλλαγματικές διαφορές	438

Κεφάλαιο ενδέκατο

Λογιστικές μέθοδοι - Λογιστικά συστήματα

11.1	Γενικά	441
11.2	Ποιοι επιτηδευματίες τηρούν Βιβλίο Αγορών ή Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων	442
11.3	Ποιοι επιτηδευματίες τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας	458

Κεφάλαιο δωδέκατο

Η λογιστική των υποκαταστημάτων

12.1	Εννοια υποκαταστήματος και λογιστική οργάνωση αυτού	479
12.2	Βιβλία υποκαταστήματος επιχείρησης Α' Κατηγορίας	481
12.3	Βιβλία υποκαταστήματος επιχείρησης Β' Κατηγορίας	481
12.4	Βιβλία υποκαταστήματος επιχείρησης Γ' Κατηγορίας	482

Κεφάλαιο δέκατο τρίτο

Λογαριασμοί τάξεως

13.1 Περιεχόμενο και κανόνες λειτουργίας των λογαριασμών τάξεως	487
13.2 Αναλυτική παρουσίαση των λογαριασμών τάξεως	488
13.2.1 Λογαριασμοί 01 και 05 αλλότριων περιουσιακών στοιχείων	488
13.2.2 Λογαριασμοί τάξεως 02 και 06 εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών	490
13.2.3 Λογαριασμοί 03 και 07 Απατήσεις και υποχρεώσεις από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις	492
13.2.4 Οι λογαριασμοί 04 Διάφοροι λογαριασμοί πληροφοριών χρεωστικοί και 08 Διάφοροι λογαριασμοί πληροφοριών πιστωτικοί	492

Κεφάλαιο δέκατο τέταρτο

Στοιχεία αναλυτικής λογιστικής εκμετάλλευσης

14.1 Γενικά	495
14.2 Πώς λειτουργεί η Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης	497

Κεφάλαιο δέκατο πέμπτο

Στοιχεία διοικητικής λογιστικής Οικονομικές καταστάσεις και αριθμοδείκτες

15.1 Οικονομικές καταστάσεις	501
15.2 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις	502
15.3 Αναλυτική παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων	504
15.3.1 Η κατάσταση του ισολογισμού τέλους χρήσης	504
15.3.2 Η δομή του Ισολογισμού	505

15.3.3	Η κατάσταση του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης	506
15.3.4	Ο Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων	507
15.3.5	Η κατάσταση λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης	508
15.3.6	Το Προσάρτημα του Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων Χρήσης	509
15.3.7	Η Δημοσιότητα των οικονομικών καταστάσεων	510
15.4	Αριθμοδείκτες	511
15.4.1	Γενικά	511
15.4.2	Η χρησιμότητα των αριθμοδεικτών στα πλαίσια του ΕΓΛΣ	513
15.4.3	Κατηγορίες αριθμοδεικτών	513
15.4.4	Περιεχόμενο των εννοιών προσδιορισμού των αριθμοδεικτών	516
15.4.4	Ανάλυση αριθμοδεικτών	520

Κεφάλαιο δέκατο έκτο

Μηχανογραφική τήρηση βιβλίων και στοιχείων

16.1	Γενικά	537
------	--------------	-----

Κεφάλαιο δέκατο έβδομο

Ενοποιημένοι ισολογισμοί

17.1	Γενικά	543
17.2	Τεχνική συντάξεως ενοποιημένων ισολογισμών	548

Παράρτημα

Υποδείγματα οικονομικών καταστάσεων και ανάπτυξης λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.

